

An Analysis of Content and Physical Properties of Turkish Picture Story Books about the Cartoon Character Caillou

Sonnur İŞİTAN*

ABSTRACT: Caillou is a cartoon series that have been very popular in many countries today. The same series has been very popular among preschool children in Turkey too. In this research, it is aimed to describe the situation of preschool children's books in terms of their physical structures, content and illustrations. In this context, 40 picture story books, from Caillou's series were examined. As for the data analysis, frequencies and percentages were used. While it was found that the subject matter and illustrative quality of the books were adequate, the physical quality, language and expressive quality of the books are inadequate.

Key words: Preschool children, picture story book, Caillou.

SUMMARY

Purpose and significance: Children begin to understand life and human beings through the characters of children's books. Authors reach and communicate with children by the qualified characters of children's books. As a consequence, story characters are as important as the messages of the books as children identify and internalize the characters of the story by imitating them (Zivtçi, 2006). Caillou is a cartoon series which have been very popular in many countries today. For this reason picture story books about the cartoon character Caillou are important in Turkey too. The purpose of this study is to describe the qualities of preschool children's books about cartoon character Caillou. The books are examined in terms of their physical structures, content and illustrations.

Methods: This research is a descriptive study. In Turkey it is estimated that 40 to 45 picture story books about Caillou were published in 2011. Forty books collected from the bookstores in the center of Ankara were investigated in this study. All of the books were published by a national publisher and they were adopted from the cartoon of Caillou. All of the books were for children between 2 and 6 years-old.

Results: According to data there was no knowledge about author, translator, edition number and assessment of early childhood and language specialist in the books. This information should be on the cover of children's books. According to literature there was no adequate information about the author in children's books (Taşdemir, 2005; Gönen et al; 2011). Also Gönen et al (2011) found that for most of the children's books there was no assessment of a specialist of education and language. Although in this study the majority of the books are found suitable in terms of their size and number of pages, book bindings and coverings of most of the books were not suitable for preschool children. Illustrations of the books were colorful, large and plentiful. Positive family relationship was the most common subject used in the books. Other subjects were special occasions, trip, self (individual content), social rules and friendship. The language of many books was not suitable for preschool children. There were many mistakes in spelling and writing expressions. Also there were many inverted sentences. In the early childhood years, the language of books is very important for children. Particularly in the translated books language becomes more important.

Conclusion: Literature is an important vehicle for helping children understand their environment, communities and the world. In addition to teaching children that reading is fun, picture books have an important role in children's development. In the present study picture story books about the cartoon character Caillou were examined. According to results, although it was found that the subject matter and illustration quality of the books are adequate, the physical quality, language and expressive quality of the books are not. In the early childhood years children's books should reflect children's developmental level, backgrounds, and experiences. Illustrations should be large, colorful, and plentiful, and reflect actions. Because of the language acquisition stage, the language of the books is essential for preschool children. Especially for the translated books, language specialists and education specialists should work together to evaluate children's books and to assess on the quality of books.

* Assist.Prof.Dr. Balıkesir University, Necatibey School of Education, e-mail: sonnurisitan@gmail.com

Caillou Çizgi Film Karakteri İle İlgili Türkçe Resimli Öykü Kitaplarının Biçimsel ve İçerik Özelliklerinin İncelenmesi

Sonnur İŞİTAN[†]

ÖZ: Günümüzde, Caillou adlı çizgi film serisi birçok ülkede ilgi odağı olmuştur. Aynı çizgi film ülkemizde de okul öncesi dönem çocukları tarafından büyük ilgi görmektedir. Bu araştırma, Türkiye’de basılmış okul öncesi dönem çocuklarına hitap eden çizgi film karakteri Caillou ile ilgili resimli öykü kitaplarını, içerik özellikleri, resimlendirilme ve fiziksel özellikler bakımından analiz etmek amacıyla planlanmıştır. Çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılarak Caillou ile ilgili basılmış 40 kitaba ulaşılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzde dağılımları kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Caillou serisinin konu ve resimlendirme özelliklerinin uygun olduğu ancak fiziksel, dil ve anlatım özelliklerinin yetersiz olduğu bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Okul öncesi dönem çocukları, resimli öykü kitabı, Caillou.

GİRİŞ

Kitaplar erken çocukluk döneminde ve eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Çocuk kitaplarının çocuklar üzerinde pek çok konuda olumlu etkileri bulunmaktadır. Bu dönem, çocukların duygularının gelişmeye başladığı dönemdir ve temel olarak empati ve sempati duygusu gelişmektedir. Empati genellikle kişisel duyguları, sempati ise kişinin kendisi dışındaki baskın duyguları içermektedir. Ayrıca bu dönemde çocuklarda öz saygı da gelişmeye başlamaktadır. Çocuk kitapları erken çocukluk döneminin ayrılmaz parçalarından biri olduğundan bu dönemde çocuklara nitelikli kitaplar sunmak gerekmektedir. Çocuklara nitelikli ürünler sunulduğunda, çocuk karakterlerle özdeşim kurarak kendilerini ve dünyayı daha iyi kavrayacaklardır. Ayrıca kitaplar çocukların kendi duygularını keşfetme konusunda onları cesaretlendirmektedir (Berk, 2002).

Çocuk kitapları pek çok amaçla çocukların eğitiminde kullanılmaktadır. Bu amaçlar genel olarak; estetik, psikososyal ve bilgi verici amaçlardır. Rosenblatt (1995) çocuk kitaplarının temel amacının öğrenme ve eğlendirme olduğunu belirtmiştir (Akt; Mendosa & Reese, 2001).

Çocuk kitaplarının ayrıca çocukların psikososyal gelişimleri üzerinde de pek çok yönden faydası bulunmaktadır. Çocuklar öyküdeki karakterler sayesinde dünya hakkında bilgi sahibi olurlar ve karakterlerin duygu ve düşüncelerini kavrarlar. Böylelikle dünyayı hem kendi hem de başkalarının gözünden görebilirler (Mendosa & Reese, 2001).

Erken çocukluk döneminde çocuklara resimli kitaplar sunulmaktadır. 1-7 yaş arasındaki çocukların okuduğu ya da kendilerine okunan kitaplar “Resimli Kitaplar” adı altında toplanır. Resimli kitaplarda basit bir öykü, artarda resimlerle, hem resim hem metin yoluyla çocuğa anlatılır. Hatta bazen metin hiç olmayabilir. Metnin varlığı halinde, resimle metin birbirinin tamamlayıcısı durumundadır. Resimler tek başına olayı tanımlayacak güçtedir (Şirin, 2000). Çocuk kitapları erken çocukluk döneminde çocukların dil gelişimlerini desteklemekle birlikte çocukta öykü dinleme sırasında dikkat, hafıza, algılama, kavrama, bilgiyi örgütleme, ilişkilendirme ve neden sonuç ilişkisi kurabilme yeteneklerini de desteklemektedir (Görgü, 2006).

Çocuklar üzerinde etkileri düşünüldüğünde çocuk kitaplarının özellikleri önemli bir konudur. Gelişimin çok hızlı olduğu erken çocukluk döneminde çocuklara sunulan ürünlerin çocukların gelişimsel özelliklerine uygun, nitelikli ürünler olması gerekmektedir. Alan yazına bakıldığında çocuk kitapları genel olarak iki boyutta ele alınmaktadır: İçerik ve biçimsel özellikler. Ayrıca çocuk kitaplarının iyi nitelikte olması için taşınması gereken çeşitli özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler biçimsel özellikler olarak; boyut, harf, kapak ve ciltleme, kağıt cinsi, resimleme, sayfa düzeni ve künye bilgileri; içerik özellikleri olarak; dil ve üslup, konu, plan, izlek(tema), karakterler, dil ve anlatım, mesajlar ve çevredir (Demircan, 2006; Gönen, 2000; Maltepe, 2009). Maltepe (2009)

[†] Yrd. Doç. Dr. Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, e-posta: sonnurisitan@gmail.com

kitaplarda yer alan mesajların, tasarım, eğitim ilkeleri ve benzeri açılardan bazı temel ilkelere dayandırılması gerektiğini vurgulamıştır.

Strasser ve Seplocha (2007) resimli kitaplardaki resimlerin en az metin kadar önemli olduğunu vurgulamışlardır. Resimli öykü kitaplarında nitelikli resimlendirmenin çocukların dikkatini çekme konusunda çok önemli olduğunu, ek olarak resimler sayesinde öykünün daha iyi kavrandığını belirtmişlerdir. Çocukların sadece kelimelerden değil resimlerden de öğrendiğini belirtmişlerdir. Çocuk kitaplarının fiziksel özellikleri içeriği kadar önemlidir. Genellikle en fazla istenilen sayfa sayısı ortalama 32 sayfadır (Strasser & Seplocha, 2007). Marsh ve White (2003) yazılı metinlerin kavranmasında metin oranı, punto büyüklüğü, resimler, renk ve fiziksel özelliklerin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Tokay Argan ve diğerleri, (2008) yaptıkları çalışmada kitap okumada etkili olan biçimsel faktörlerin cilt ve kağıt türü, boyut ve yazım özelliği, sayfadaki resim ve şekiller, kapağın şekli ve rengi, içindekiler bölümü ve kaynakça kısmı olduğunu bulmuşlardır. Kiefer (2004) kitaplarda işlenen konuya dikkat çekmiş, kitaptaki kurgu, karakterler ve tema özelliklerinin çocuklar için uygun olması gerektiğini belirtmiştir.

Çocuk kitaplarının içerik özelliklerinden önemli bir konu da kitaplarda kullanılan dildir. Oğuzkan (1997) özellikle gramer kurallarına uygun olarak hazırlanan, öğretmen ve aile tarafından düzgün bir Türkçe ile çocuklara sunulan eserlerin çocukların ana dilini öğrenmesinde çok etkili olduğunu, günlük dilde sık karşılaşılmayan eski sözcüklerden ve özellikle de argo niteliğindeki kelimelerden kaçınılması gerektiğini vurgulamıştır (Oğuzkan, 1997).

Çocuk edebiyatına artan ilgi ile birlikte her geçen gün basılan çocuk kitabı sayısı artmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1949 yılında çocuk kitabı basımı 984 iken, 1997 yılında bu sayı yılda 5353 kitaba ulaşmıştır (Huck, Hepler, Hickman, & Kiefer, 2001). Ülkemizde de sayı ve çeşit bakımından çocuk kitaplarında artış olduğu gözlenmiştir. 2000'li yıllara gelindiğinde Türk yazar ve çizerler yayın hayatına iyice girmeye başlamış ve yayınevleri çocuk kitapları üzerine çalışmalarını arttırmıştır. Ayrıca ülkemizde okul öncesi eğitimin yaygınlaşmaya başlaması ile birlikte çocuk edebiyatı ve resimli kitaplar okul öncesi kurumlarında yararlanılan önemli bir kaynak olmuştur (Bilgin, 2011).

Günümüzde okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak birçok çizgi film bulunmaktadır. Çocuklar tarafından sevilen çizgi film karakterleri çocuk kitaplarının kahramanları olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuğun davranış örneklerini taşıyan kahramanlar, modeller, çocuk tarafından daha kolay kabullenildiği için kahramanların iyi özelliklere sahip olması gerekir (Tür & Turla, 1981). Özellikle küçük çocuklar için kitap kahramanları, çocuğun çevresinde bulunan varlıklardan; insanlar, hayvanlar, çiçekler, ağaçlar, makineler gibi somut varlıklardan seçilmelidir. Boztepe'nin (2002) belirttiğine göre, Meriç (1987); çocuk kitaplarında kahramanların, özellikle, kitabı okuyan ya da dinleyen çocukla aynı yaşta olduğunda çocukların kendilerini kahramanların yerine koyup onların yaşadığı maceraları benimseyebildiklerini belirtmiştir. Öyküdeki ana karakter bir kişiliğe sahipse çocukta sempati uyandırmaktadır. Öykülerdeki karakterler gerçeğe uygun olduğunda okuyucu ya da dinleyici diğer insanları tanıdığını hissedecektir (Temple ve diğ., 1998). Bu nedenle çizgi film karakterlerinin yer aldığı kitaplar çocuklar tarafından rağbet görmektedir.

Türkiye'de çocuklara yönelik yayın yapan özel bir televizyon kanalında yayınlanan "Caillou" adlı çizgi film okul öncesi dönem çocukları tarafından ilgiyle izlenmektedir (Akman ve diğ., 2011). "Caillou", resimli öykü kitaplarının yanı sıra boyama kitapları, çeşitli oyuncaklar, çıkartma, nevesim, kumbara, kupa, faaliyet önlüğü vb. çeşitli amaçlar için geliştirilmiş ticari bir üründür. Aşçı (2006) yaptığı çalışmada; çocukların %90.7'sinin reklamlarda izledikleri çizgi ya da animasyon karakterlerin reklamını yaptıkları ürünleri satın almak ya da anne ve/veya babalarına satın aldırtmak istediklerini, %90.7'sinin üzerinde çizgi ya da animasyon karakter olan ürünleri satın aldıklarını saptamıştır. Türkiye'de de "Caillou"nun çok sevilmesi nedeniyle diğer ticari ürünler de okul öncesi çocukları tarafından talep edilmektedir.

Çocuk kitaplarında yer alan kahramanlar aracılığıyla çocuk, yaşamı ve insan gerçekliğini tanımaya başlar. Kitap yazarı iyi geliştirilmiş karakterlerini kullanarak çocuğa ulaşır ve onunla iletişim içine girer. Sonuç olarak, öykü kahramanları en az eserlerdeki iletiler kadar önemli bir işleme sahiptir. Öykü kahramanına öyküden çocuk onunla özdeşim kurarak kahramanı içselleştirilmektedir (Zivtçi, 2006).

Çocuklar için oluşturulan kitaplarda verilen mesajın tam olarak alınabilmesi için, yaratılan kahramanların, çocuk tarafından beğenilmesi (hoşlanması) gerekir. Bu durum özdeşimi kolaylaştıracaktır. Günümüzde endüstrileşme oldukça hızlıdır ve bu süreçte çocuk alanını yönlendiren çocuğa ilişkin popüler kültür örnekleri de, bu alanın hızlı değişmesini olanaklı hale getirmektedir. Çocuk kitaplarının daha fazla talep alması için öykü kitabının bir tüketim malı olarak sunumunda da sürekli düzenlemelere gidilmektedir. Bu nedenle kitaplar, çocuğu cazip gelecek 1.kalite/kuşe kâğıt, renkli baskı vb. lüks donanımlarla biçimlenmektedir. Ayrıca çocuk kitapları yabancı öykülerden de çevrilmektedir (Çatalcalı Soyer, 2009). Çizgi film kahramanı Caillou ile ilgili öykü kitapları bu duruma örnek teşkil etmektedir. Kaynar Tanır ve Çıldır (2011) 5 yayınevinden aldıkları bilgiye göre 2010 yılında okul öncesi dönem çocuk kitaplarından en fazla talep edilen kitaplar arasında Caillou serisinin olduğunu belirlemişlerdir.

Caillou serisinin tarihçesine bakacak olursak; Caillou, aslında Kanada kökenli Christine L'Heureux's tarafından Fransızca yazılmış resimli çocuk kitabıdır. Televizyon programından üretilerek günümüzde pek çok ülkede popüler olmuştur. Bu sebeple ticari getirisi çok olan bir üründür. Caillou kitapları 1990'lı yılların sonlarından itibaren, uluslar arası çocuk kitabı marketlerinde yer almıştır ve dünya çapında çok sayıda satılmıştır. Birçok dile çevrilerek en fazla satın alınan çeviri kitap olma özelliğine sahiptir. Örneğin Kanada'da 2003 yılında basılan çeviri kitapların %36'sı Caillou serisidir. Caillou kitapları, Fransızca'dan çevrilmemekte, genellikle İngilizce metinlerden ya da İngilizce televizyon programlarından uyarlanarak oluşturulmaktadır. Caillou serisinin konusunun tamamı gerçekçi öykülerdir (Cobban, 2006).

Çocuk edebiyatı ürünleri çocukların akademik becerilerinin yanı sıra bilişsel ve duygusal gelişimleri açısından da önem taşımaktadır. Okul öncesi dönemde çocuklara okunan kitapların öykü, resim ve yazı özelliklerinin çocukların okuma-yazma gelişimlerinde etkili olmaktadır (Saracho & Spodek, 2010). Bu nedenle okul öncesi çocukları tarafından sıklıkla alınan Caillou karakteri ile ilgili resimli çocuk kitaplarının niteliği önem taşımaktadır. Bu sebeple Caillou kitaplarının özellikleri, çocuklar açısından uygunluğu araştırılması gereken bir konudur.

Bu araştırma, Türkiye'de basılmış okul öncesi dönem çocukları tarafından yoğun ilgi gören çizgi film karakteri Caillou ile ilgili resimli öykü kitaplarını, içerik özellikleri, resimlendirilme ve fiziksel özellikler bakımından analiz etmek, bu konuda eğitimci ve ailelere bilgi vermek amacıyla planlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. "Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez" (Karasar, 2002, s.77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'de 2010-2011 yılları arasında Türkçe basılmış Caillou karakteri ile ilgili resimli öykü kitapları oluşturmaktadır. Kitap sayısını belirlemek için araştırmacı tarafından internet araştırması yapılmış ve kitapçıları ile görüşülmüştür. Bunun sonucunda Türkiye'de 2011 yılı itibarıyla konuyla ilgili yaklaşık 45 adet resimli öykü kitabı bulunduğu saptanmıştır. Ancak popüler olması nedeniyle 2011 yılından sonra da bu sayının giderek artacağı düşünülmektedir. Araştırmacı tüm kitaplara kitap satış yerlerinden ulaşmaya çalışmış, ancak 40 kitaba ulaşmıştır. Bu çalışmanın örneğini Caillou karakteri ile ilgili araştırmacı tarafından erişilebilen 40 adet resimli öykü kitabı oluşturmuştur. Kitapların tümü ulusal bir yayınevi tarafından üretilmiş, Caillou animasyon dizi filminden alınıp uyarlanmıştır. İki-altı yaş grubundaki çocuklara yönelik olan kitapların basım yeri Türkiye olarak belirtilmiştir.

Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Başlıca Karakterler

Caillou: Caillou ana karakterin adıdır ve Fransızca kökenlidir. "Kayu" olarak söylenen kelimenin anlamı "çakıl taşı" (pebble)dir. Caillou saçları olmayan bir erkek çocuktur ve hiçbir şekilde etnik özellik içermemektedir. Bunun sebebi onun dünyadaki tüm çocukları temsil ettiğinin

düşünülmesidir. Caillou evrenseldir ve bu sebeple tüm çocuklar onunla özdeşim kurabilir ve farklı olmanın olağan bir durum olduğunu kavrar. (http://www.statetheatrej.org/media/pdfs/Keynotes_Caillou.pdf).

Caillou'nun Ailesi: Caillou'nun anne ve babası, büyük anne ve büyük babası ve 2 yaşındaki Rosie adlı kız kardeşi vardır. Caillou'nun anne-babası, büyük anne ve babası uygunsuz davranışı olmayan olumlu yetişkin modelleridir. *Rosie*, sevimli bir şekilde sürekli gülen bir kız çocuğudur. Caillou ile birbirlerini sevmektedirler.

Caillou'nun Arkadaşları: Caillou'nun arkadaşları genellikle onun komşusudur ya da anaokulundan arkadaşlarıdır. *Clementine* 4 yaşındadır ve Caillou'nun en yakın arkadaşı ve onun komşusudur. *Leo*, Caillou'nun anaokulundaki en yakın arkadaşıdır. *Sarah*, 7 yaşındadır ve kendinden küçük çocuklara göz kulak olmaktadır. *Gilbert*, Caillou'nun evinde beslediği kedisidir. Caillou, oyun oynamak için arkadaş bulamadığında onunla oynamak ister. Ancak *Gilbert* bu durumdan pek hoşnut değildir. Kitaplarda ayrıca öykü konusuna göre öğretmen, otobüs şoförü, diş hekimi gibi olumlu özellikler taşıyan yetişkin karakterler de yer almaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada, araştırmacı tarafından alan yazın taraması yapılarak, konu ile ilgili yapılmış çalışmalar incelenmiş (Gönen, 1993; Gönen, 2000; Güleç Çakmak ve Gönen Sofuoğlu, 1997; Demircan, 2006; Üzel, 2007; Bilgin, 2011; Kutlu, 2011; Gönen ve diğ., 2011) ve kontrol listesi geliştirilmiştir. Kontrol listesi üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler:

1. Kitabın yazar ve künye bilgileri; metin yazarı, çeviren ve resimleri uyarlayanın adı, kitabın yayın yılı, baskı sayısı, fiyatı, yöneldiği yaş grubu, ISBN numarası, alan uzman görüşü, yazar ve yayınevlerinin diğer yapıtları hakkında bilgi, dil uzmanı incelemesi,
2. Fiziksel özellikler; kitabın boyutu, ciltlemesi, kağıt türü, kapak yapısı, sayfa sayısı ve punto büyüklüğü,
3. İçerik özellikleri; kitapların konu ve plan özellikleri, yer alan mesaj ve değerler, dil ve anlatım özellikleri ve resimlendirme özelliklerine yönelik maddelerden oluşmaktadır.

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmada ulaşılan kitaplar araştırmacı tarafından incelenmiş ve geliştirilen kontrol listesine göre değerlendirilmiştir. Kontrol listesinin her maddesinin yanına maddeyi içerip içermediği ile ilgili bilgiler "evet-hayır" olarak kaydedilmiştir. Araştırma sonuçlarının güvenilirliğini test etmek amacıyla örnekleme oluşturan 40 kitap arasından rastgele seçilen 20 kitap (verilerin %50'si) başka bir uzman tarafından okunmuş ve 20 kitap arasındaki güvenilirliğe bakılmıştır. Güvenirlik alfa değeri; 0,9850 (%98,50 > %80) tir. Tüm veriler SPSS paket programında girilmiş, elde edilen bulgular, frekans ve yüzde olarak ifade edilmiştir.

BULGULAR

Araştırma kapsamında incelenen Caillou karakteri ile ilgili resimli çocuk kitaplarına ilişkin bulgular tablolar halinde aşağıda sunulmuştur. İlk iki tablo kitapların künye bilgilerine ve fiziksel özelliklerine ilişkin bulguları sunmaktadır. Sonraki altı tablo kitapların içerik özellikleri hakkındaki bulguları sunarken son tablo ise resimlendirme özelliklerine ilişkin bulguları sunmaktadır.

Tablo 1. İncelenen kitapların yazar ve künye bilgilerinin dağılımı

Metin Yazarı adı	Sayı (n)	%	Yöneldiği yaş grubu	Sayı (n)	%
Var	40	100,0	2 yaş ve üzeri	3	7,5
Yok	0	0,0	3 yaş ve üzeri	37	92,5
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Resimleri uyarlayan bilgisi			Türkçe çevirenin bilgisi		
Var	40	100,0	Var	0	0,0
Yok	0	0,0	Yok	40	100,0
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Yayın Yılı			Yazar hakkında bilgi		
2010	17	42,5	Var	0	0,0
2011	23	57,5	Yok	40	100,0
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Baskı sayısı			ISBN Numarası		
Var	0	0,0	Var	40	100,0
Yok	40	100,0	Yok	0	0,0
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Kitabın Fiyatı			Yayınevinin diğer yapıtları hakkında bilgi		
3,25 TL	37	92,5	Var	40	100,0
7,90 TL	3	7,5	Yok	0	0,0
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Alan uzmanı görüşü			Dil uzmanı incelemesi		
Var	3	7,5	Var	0	0,0
Yok	37	92,5	Yok	40	100,0
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0

Tablo 1’de incelenen resimli öykü kitaplarının yazar ve künye bilgilerine bakıldığında; kitapların %42,5’i 2010 yılında, %57,5’i 2011 yılında basılmıştır. Bütün kitaplarda metin yazarlarının ve resimleri uyarlayanın bilgisi bulunmaktadır. Ayrıca yine tüm kitaplarda ISBN numarasının belirtildiği ve yayınevinin diğer yapıtları hakkında bilgi verildiği saptanmıştır. Ancak hiçbir kitapta Türkçe çevirenin bilgisi, yazar hakkında bilgi ve baskı sayısı belirtilmemiştir. Yine kitapların hiçbirinde dil uzmanı incelemesi bulunmamaktadır. Kitapların sadece %7,5’inde alan uzman görüşü bulunmaktadır. Kitapların diğer künye bilgilerine bakıldığında; kitapların %92,5’i 3 yaş ve üzerine, %7,5’i 2 yaş ve üzerine hitap etmektedir ve kitap fiyatlarının %92,5’inin 3,25 TL olduğu, %7,5’inin 7,90 TL olduğu görülmektedir.

Tablo 2. İncelenen kitapların fiziksel özelliklerine göre dağılımı

Ölçüler	Sayı (n)	%	Kapak Yapısı	Sayı (n)	%
20x20 (EnxBoy) cm	37	92,5	İnce karton	37	92,5
16,5x20 (EnxBoy) cm	3	7,5	Sünger kapak	3	7,5
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Ciltleme			Sayfa sayısı		
Dikişli	3	7,5	24	34	85,0
Zımbalı	37	92,5	24+2 sayfa çıkartma sayfası	6	15,0
Toplam	40	100,0	Toplam	40	100,0
Kağıt türü			Punto büyüklüğü		
Kuşe ve düşük gramajlı kağıt	40	100,0	14	6	15,0
Toplam	40	100,0	16	34	85,0
			Toplam	40	100,0

Tablo 2'ye bakıldığında kitapların %92,5'inin boyutunun 20x20 (En x Boy)cm olduğu, kapaklarının ince kartondan yapıldığı ve ciltlemesinin zımbalı olduğu, kitapların %7,5'inin boyutunun 16,5x20 (En x Boy) cm olduğu, sünger kapaklı oldukları ve ciltlemesinin dikişli olduğu görülmektedir. Kitapların %85,0'nun 24 sayfa olduğu, %15,0'nun 24 sayfa ve ayrıca 2 sayfa çıkartmadan oluştuğu görülmüştür. Kitapların %85,0'nun 16 punto, %15,0'nun 14 punto olduğu belirlenmiştir. Bütün kitapların kağıt türünün kuşe ve düşük gramajlı olduğu saptanmıştır.

Tablo 3. İncelenen kitapların işledikleri konularına göre dağılımı

Konular	Sayı(n)	%
Ben	4	10,0
Olumlu aile ilişkileri	14	35,0
Arkadaşlık/dostluk	3	7,5
Sağlık	1	2,5
Gezi	6	15,0
Özel durumlar		
Boşanma	1	2,5
Korkular	3	7,5
Yemek yemeyi istememe	1	2,5
Tuvalet alışkanlığı kazanma	1	2,5
Hayali arkadaş	1	2,5
Kaybolma	1	2,5
Kardeş sahibi olma	1	2,5
Özel Durumlar Toplam	9	22,5
Toplumsal kurallar		
Alışveriş yapma	1	2,5
Okula uyum sağlama	1	2,5
Yolculuk yapma	1	2,5
Toplumsal Kurallar Toplam	3	7,5
Genel Toplam	100	100,0

Tablo 3'e göre Caillou öykü serisinde en fazla olumlu aile ilişkilerine yönelik (%35,0) konuların işlendiği, bunu sırasıyla özel durumlar (%22,5), gezi (%15,0), ben (%10), toplumsal kurallar (%7,5) ve arkadaşlık/dostluk (%7,5) konuları takip etmektedir. Örneğin "Yeni Aile" (Christine L' Heurreux, 2011) adlı kitapta boşanma konusu, "Caillou Piknikte" (Belair, 2010) adlı kitapta arkadaşlık konusu, "Caillou Alışverişe Çıkıyor" (Nadeau, 2011) adlı kitapta alışveriş yapma konusu ele alınmıştır.

Tablo 4. İncelenen kitapların konu-plan özelliklerinin dağılımı

Konu-Plan Özellikleri	Evet		Hayır		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Çocuğun yaşantısına uygun olması	40	100,0	0	0,0	40	100,0
Çocuğun yaşına uygun olması	40	100,0	0	0,0	40	100,0
Çocuğun gelişimine katkı sağlayabilmesi	40	100,0	0	0,0	40	100,0
Kitabın planının tutarlı olması	40	100,0	0	0,0	40	100,0
Olay örgüsünün tutarlı olması	40	100,0	0	0,0	40	100,0

Tablo 4'e göre incelenen bütün kitapların çocuğun yaşantısına ve yaşına uygun olduğu, çocuğun gelişimine katkı sağladığı, planının ve olay örgüsünün tutarlı olduğu saptanmıştır. Örneğin "Yeni aile" (Christine L' Heurreux, 2011) adlı kitabın konusu kısaca şöyledir: "Caillou'nun arkadaşı Amanda'nın anne ve babası boşanmıştır. Caillou, Amanda'nın yaşamını merak eder ve ona bu konuyla ilgili sorular sorar. Amanda anne ve babası boşanmış olsa da hayatının çok zor olmadığını

anlatır.” Bu kitapta boşanma konusu okul öncesi dönem çocuklarının seviyelerine uygun bir şekilde ele alınmıştır.

Tablo 5. İncelenen kitaplarda yer alan mesajların dağılımı

Mesajlar	Sayı(n)	%
Olumlu aile ilişkilerine yönelik mesajlar	23	57,5
Toplumsal kurallara yönelik mesajlar	11	27,5
Ahlaki öğüt içeren mesajlar	1	2,5
Doğa ve hayvan sevgisi ile ilgili mesajlar	1	2,5
Belirtilmemiş	4	10,0
Olumsuz mesajlar (şiddet, uygun olmayan davranışların onaylanması vb)	0	0,0
Toplam	40	100,0

Tablo 5’e bakıldığında incelenen kitaplarda en fazla olumlu aile ilişkilerine yönelik mesajların olduğu (%57,5) saptanmıştır. %27,5 oranında toplumsal kurallara yönelik mesajların olduğu ve %10,0’ında herhangi bir mesaj olmadığı saptanmıştır. Kitaplarda olumsuz özellik taşıyacak mesajların olmadığı saptanmıştır. Örneğin “Caillou Lunaparkta” (Johnson, 2010) adlı kitapta olumlu aile ilişkilerine “Caillou Kütüphanede” (Mercier, 2010) adlı kitapta toplumsal kurallara yönelik mesajlar bulunmaktadır.

Tablo 6. İncelenen kitaplarda yer alan değerlerin dağılımı

Değerler	Sayı(n)	%
Toplumsal değerler		
Sorumluluk	9	9,0
Yardımlaşma	11	11,0
Sevgi	12	12,0
Saygı	9	9,0
Hoşgörü	5	5,0
İşbirliği	4	4,0
Toplumsal Değerler Toplamı	50	50,0
Bireysel değerler		
Sorumluluk	14	14,0
Sorunlarla baş etme	6	6,0
Dürüstlük	2	2,0
Çaba sarf etme/başarma	4	4,0
Bireysel Değerler Toplamı	26	26,0
Ailevi değerler		
Olumlu aile ilişkileri/aile birliğinin önemi	22	22,0
Toplam	100	100,0
Değer içermeyen kitap sayısı	2	5,0

Tablo 6’ya bakıldığında kitaplarda en fazla işlenen değerlerin sorumluluk, yardımlaşma, sevgi, saygı, hoşgörü, işbirliği gibi toplumsal değerler olduğu (%50,0), bunu sırasıyla sorumluluk, sorunlarla baş etme/dürüstlük ve çaba sarf etme/başarma gibi bireysel değerlerin (%26,0) ve ailevi değerlerin (%22,0) izlediği görülmektedir. Kitapların %5’inde değer işlenmediği saptanmıştır.

Tablo 7. İncelenen kitapların dil ve anlatım özelliklerine göre dağılımı

Kitapların Dil ve Anlatım Özellikleri	Kitap Sayısı (n)	%
Anlatım-Uslup		
Sade-Akıcı	3	7,5
Karmaşık	37	92,5
Toplam	40	100,0
Cümle yapısı		
Kurallı	3	7,5
Kurallı ve devrik cümle bir arada	37	92,5
Toplam	40	100,0

Tablo 7’de incelenen kitapların dil ve anlatım özellikleri verilmiştir. Buna göre; kitapların büyük çoğunda anlatımın karmaşık bir yapıda olduğu (%92,5), yine kitapların metinlerinin büyük bir kısmında kurallı ve devrik cümlelerin bir arada olduğu (%92,5) bulunmuştur.

Tablo 8. İncelenen kitapların dil ve anlatım özelliklerine ilişkin hataların dağılımı

Hata türü	Var		Yok		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yazım hatası	30	75,0	10	25,0	40	100,0
Noktalama işaretleri	37	92,5	3	7,5	40	100,0
Seviye üzerindeki kelimeler	8	20,0	32	80,0	40	100,0
Anlatım bozukluğu	15	37,5	25	62,5	40	100,0

Tablo 8’e bakıldığında incelenen kitapların büyük çoğunluğunda (%92,5) noktalama işaretleri ve yazım hataları olduğu (%75,0), kitapların %37,5’inde anlatım bozukluğu olduğu ve %20,0’ında seviye üzerinde kelimeler olduğu saptanmıştır.

Genel olarak Caillou serisindeki kitapların dil ve anlatım özelliklerinin uygun olmadığı söylenebilir. Aşağıda kitaplardaki dil ve anlatım ile ilgili hata örneklerinden bazıları verilmiştir:

Yazım hataları:

“şaşırmışdı” (“şaşırmıştı” olmalı), “inşaallah” (“inşallah” olmalı), “büyük baba” (“büyükbaba” olmalı), “Dişçi” (“Diş hekimi” olmalı)

Noktalama işaretleri:

“O halde bir sirk gösterisine ne dersiniz,” (“O halde bir sirk gösterisine ne dersiniz?” olmalı)

“Bunu acilen tamir etmemiz gerekiyor”, dedi babası. (“Bunu acilen tamir etmemiz gerekiyor”. dedi babası, olmalı.

“Sonra dolabı karıştırdı. Ve büyük bir kutu buldu.” (“Sonra dolabı karıştırdı ve büyük bir kutu buldu.” olmalı.

Seviye üzerindeki kelimeler:

İç geçirmek, kokpit, parlak kadranlar, kendini kaybetmek, tezahürat

Anlatım bozuklukları:

“Şoföre teşekkür etmeyi hatırladın mı?” (Metinde geçtiği yere göre, “ Şoföre teşekkür ettin mi?” olmalı.

“Gelecek yıl okula gitmek için yeterince büyük olacak.” (“Gelecek yıl okula gitmek için yeterince büyümüş olacak.” olmalı)

“Bisiklete binmeye gitmek ister misin?” (“Bisiklete binmek ister misin?” olmalı).

Tablo 9. İncelenen kitapların resimlendirilme özelliklerine göre dağılımı

	Sayı(n)	%
Resim oranı		
Bol resim az yazı	40	100,0
Renk özellikleri		
Renkli ve parlak	40	100,0
Resim (İç kısımdaki resimler) metin ilişkisi		
Var	40	100,0
Kapak resmi metin ilişkisi		
Uyumlu	38	95,0
Uyumsuz	2	5,0
Toplam	100	100,0

Tablo 9’da incelenen kitapların resimlendirilme özellikleri verilmiştir. Buna göre kitapların hepsinde (%100,0) bol resim az yazı kullanıldığı, renklendirmenin renkli ve parlak olduğu, resimlerle metinlerin ilişkili olduğu saptanmış, sadece %5,0’ında kapak resmi ile metin uyumsuzluğu saptanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, Türkiye’de basılmış okul öncesi dönem çocukları tarafından yoğun ilgi gören çizgi film karakteri Caillou ile ilgili resimli öykü kitaplarını, içerik, resimlendirme ve fiziksel özellikler bakımından analiz etmek amacıyla planlanmıştır. Sonuçlara göre; kitapların yazar, çeviren, baskı sayısı bilgilerinin olmadığı, kitaplarda alan uzmanı görüşü ve dil uzmanı incelemesi bulunmadığı saptanmıştır. Çocuk kitaplarında künye bilgileri eksiksiz yer almalıdır.

Konuyla ilgili olarak Taşdemir (2005) yaptığı çalışmasında çocuk kitaplarının, yazara ait özgeçmiş ve yazarın diğer eserlerine ilişkin yeterli düzeyde bilgi içermediğini bulmuştur. Yine Gönen ve arkadaşları (2011) yaptıkları çalışmada; çocuk kitaplarının yaklaşık yarısında (%47) yazar hakkında bilgi verilmediğini belirlemişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre eksik olan diğer bilgiler ise; çeviren hakkında bilgi olmaması, alan uzmanı görüşü ve dil uzmanı incelemesi bulunmayışıdır. Benzer olarak Gönen ve arkadaşları (2011) çocuk kitaplarının %13’ünde eğitim uzmanı görüşü bulunduğu, %87’sinde ise bu görüşe yer verilmediği belirlenmiştir. Dil uzmanı incelemesine ilişkin bulgulara göre kitapların %82’sinde dil uzmanı incelemesinin yapılmadığı, sadece %18’inde bu incelemenin yapıldığını bulmuşlardır. Çocuklar için kitabı kimin çevirdiği önemli değildir. Ancak çocuk edebiyatında çevirmen, sadece bir kitabı diğerine aktarmakla kalmaz bunun yanı sıra çocuğa yabancı bir dünyanın kapılarını da aralar. Kitabı çeviren kişi eserin hitap ettiği yaş grubundaki okuyucunun kavrama özelliklerini göz önünde bulundurmalıdır (Zivtçi, N. 2006). Neydim (2003) çeviri çocuk kitapları ile ilgili yaptığı çalışmasında çevrilecek kitapların seçiminin çevirmenler tarafından değil de yayınevlerinin sahipleri ya da yöneticileri tarafından yapıldığını bulmuştur. Ona göre, yayınevleri, yurtdışındaki fuarları takip etmekte ve orada en çok basılan kitapları toplamaktadırlar. En çok talep edilen kitapları Türkiye’ye getirip, çevirmenlere çevirmeleri için vermektedirler.

Elde edilen bulgulara bakıldığında; kitapların fiziksel özellikleri açısından boyut, sayfa sayısı ve punto büyüklüğünün uygun olduğu söylenebilir. Kaynar Tanır ve Çıldır (2011) benzer olarak Caillou serisinin kapak boyutunun uygun olduğunu bulmuşlardır. Ancak kitapların çoğunluğunun kapak ve ciltlemelerinin uygun olmadığı saptanmıştır. Resimli çocuk kitaplarında, kitabın dayanıklılığını arttırmak için ciltlenmesinde hem iplik hem de yapıştırıcı kullanılmalı, kapağı bez ya da kalın mukavvadan yapılmalıdır. Benzer olarak Gönen ve diğerleri (2011) yaptıkları çalışmada kitap boyutlarının çoğunlukla aynı ölçülerde olduğunu, kapaklarının ve ciltlerinin dayanıksız olduğunu bulmuşlardır. Güleç Çakmak ve Gönen Sofuoğlu (1997) yaptığı çalışmada resimli çocuk kitaplarının ciltlenmesinde genellikle tel dikişin kullanıldığını bulmuştur. Kapakların çoğunluğunun ince karton kapaklı olduğu bulunmuştur. Analiz edilen kitaplarda en fazla 1. hamur (düşük gramaj) , sonra 1. hamur (ağır gramaj) ve ince karton kağıt olduğu en az ise bez tercih edildiği, punto büyüklüğüne bakıldığında ağırlıklı olarak 14-16 punto kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Üzel (2007)

kitaplarda kitabın uzun ömürlü olması için ciltlemenin önemini vurgulamış, yaptığı çalışmada kitaplarda yapıştırma ve çoğunlukla zımba telli ciltleme kullanıldığını bulmuştur. Bu özelliklerin kitabı dayanıksız kıldığını ve bir süre sonra kopmaya sebep olduğunu belirtmiştir.

Kitapların içyapı özelliklerine ilişkin sonuçlarına göre; en fazla olumlu aile ilişkileri konularının işlendiği, bunu sırasıyla özel durumlar, gezi, ben, toplumsal kurallar ve arkadaşlık/dostluk konularının takip ettiği bulunmuştur. Araştırma bulgularına benzer olarak Cobban (2006) Kanada'da bulunan Caillou öykü kitaplarının büyük çoğunluğunun konusunun aile, çocuk gelişimi ve psikolojisi, ahlaki konular, ev ekonomisi, az sayıda ise fen kitapları, toplumsal kurallar, eğlence, tıp ve diş sağlığı, sanat ve İngiliz dili ile ilgili olduğunu saptamıştır. Uzmen (1993) yaptığı çalışmada resimli çocuk kitaplarının aile ilişkilerine büyük oranda yer verdiğini, olumlu sosyal ilişkiler, arkadaşlık, sosyal çevre, sağlığımız ve vücudumuz konularına İngilizce yayınlarda Türkçe yayınlardan daha fazla yer verildiğini bulmuştur. Üzel (2007) yaptığı çalışmada, Serpil Ural'ın kitaplarını konularına göre incelemiştir. Çalışma bulgularına göre; kitap konularının % 38'i yakın çevreyi konu alan hikayeler, % 29'u hayvan hikayeleri, % 19'u serüven hikayeleri, % 14'ü tarih ile ilgili hikayelerdir. Bu nedenle incelenen kitaplardaki konuların okul öncesi dönem çocuklarına uygun olduğu söylenebilir.

Bu çalışma kapsamında incelenen kitaplarda en fazla olumlu aile ilişkilerine yönelik mesajların olduğu görülmüştür. Toplumsal kurallara yönelik mesajlar da yine en fazla işlenen mesajlar arasında yer almaktadır. Ayrıca kitaplarda olumsuz özellik taşıyacak mesajların olmadığı saptanmıştır. Kitaplarda işlenen değerlere bakacak olursak; en fazla işlenen değerlerin sorumluluk, yardımlaşma, sevgi, saygı, hoşgörü, işbirliği gibi toplumsal değerler olduğu, bunu sırasıyla sorumluluk, sorunlarla baş etme/dürüstlük ve çaba sarf etme/başarma gibi bireysel değerlerin ve ailevi değerlerin izlediği görülmektedir. Caillou serisinin kitaplarında işlenen konu, mesaj ve değerlerin okul öncesi dönem çocuklarına uygun olduğu saptanmıştır. Çocuk kitaplarında tema ve konu ilişkisi güçlü olmalıdır. Konular, çocuklarda güven duygusunu artırmalı; çocuğun yaşantısıyla ilgili olmalıdır (Demircan, 2006). Gönen ve diğerleri (2011) çocuk kitaplarında yer alan mesajların çoğunlukla sosyal ve kültürel yapı, ahlaki öğütler ve toplumsal kurallar ile ilgili olduğunu bulmuşlardır. Çocuk kitaplarında ideolojik örüntüler olmamalı; herhangi bir görüş yansıtılmamaya çalışılmalıdır. Kitaplarda evrensel değerlere yer verilmeli, kitaplar çocuğu rasyonel düşündürmeye yöneltilmelidir (Demircan, 2006). Kutlu'nun (2011) çalışmasında: Okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğu, son yıllarda yazılan çocuk edebiyatı yapıtlarının öncekilere göre daha iyi olduğunu belirtmişlerdir. Buna sebep olarak da son yıllarda gelişen teknoloji ve çocuk edebiyatına verilen önemin artması olarak nitelendirmişlerdir. Çalışmada incelenen kitaplarda ele alınan kavram ve konuların çocukların yaş ve gelişimsel özelliklerine uygun olduğu sonucuna varmışlardır. Bu açıdan incelenen kitaplarda işlenen değerlerin uygun olduğu söylenebilir. Ancak incelenen kitaplarda dil ve anlatım özelliklerinin istenen düzeyde olmadığı saptanmıştır.

Çocuk kitaplarında kullanılan dil, sade ve açık dilin anlatımı sürükleyici olmalıdır. Devrik cümle kullanılmamalı; sözcükler sadece ilk anlamlarında kullanılmalıdır. Cümleler tek özne, tek yüklemden oluşmalı; birleşik ve girişik cümle kullanılmamalıdır (Demircan, 2006). Araştırmada incelenen kitaplarının dil özelliklerinin istenilen nitelikte olmamasının çeviri olmasından ve çizgi filmde uyarlanmasından kaynaklanabileceği düşünülmüştür. Çeviride metnin yanı sıra kültürü de aktarılabilmesi için çevirmenin her iki dili ve kültürü yakından tanınması ve eserin hitap ettiği yaş grubundaki okuyucunun kavrama özelliklerini de göz önünde bulundurması gerekmektedir (Zivtçi, 2006). Neydim (2003) çevirmenlerin dil ve anlatım özelliklerine önem vermediğini belirtmiştir. Çocuk kitabı çevirenler, çeviri sırasında pek çok engelle karşılaşmaktadırlar. Bunların başında çocuğun gelişimsel düzeyine uygun çeviri yapabilme ve kültürler arasındaki farklılıkları tanıma gelmektedir. Bu nedenle çocuk edebiyatı ürünlerini çevirmek, oldukça karmaşık ve pek çok özelliği dikkate alarak yapılması gereken bir konudur. Bu özelliklerin başında, kitabın ait olduğu kültürün özelliklerinin çevirmen tarafından bilinmesi ve dil ve anlatım özellikleridir. Çocuk edebiyatı ürünlerinin dil açısından sade, çocuklar tarafından anlaşılır ve kullanılan anlatım özellikleri ve kelimeler açısından çocukların gelişimsel özelliklerine uygun olmaları gerekmektedir (Thomson-Wohlgebot, 1998).

Araştırmada incelenen kitapların büyük çoğunluğunda noktalama işaretleri ve yazım hataları olduğu, kitapların bir kısmında anlatım bozukluğu ve çocuğun gelişim seviyesi üzerinde kelimeler olduğu saptanmıştır. Bu nedenle genel olarak Caillou serisindeki kitapların dil ve anlatım

özelliklerinin uygun olmadığı söylenebilir. Gönen ve diğerleri (2011) yaptıkları çalışmada; noktalama ve yazım hatası, yaş seviyesi üzerinde kelime, anlatım bozukluğu olan cümleler saptamışlardır. Çocuk kitaplarının anadili ediniminde önemli bir yeri vardır ve dil doğru bir biçimde kullanılmalı ve yazım yanlışları olmamalıdır (Erdal, 2008). Ayrıca kitaplar yazım ve noktalama açısından kusursuz olmalıdır. Sözcükler güncel olmalı; eski sözcükler kullanılmamalıdır (Demircan, 2006).

Okul öncesi dönem, dil edinimi açısından hassas bir dönemdir ve çocuklara hitap eden kitaplarda kullanılan dil sade, akıcı ve onların gelişimsel özelliklerine uygun olmalıdır. Kitaplarda yazım, noktalama hataları, çocuğun gelişim seviyesi üzerinde kelimeler, argo kelimeler olmamalı, kullanılan dil Türkçe dil ve gramer yapısına uygun olmalıdır. Bu sebeple okul öncesi dönem çocuklarına hitap eden kitaplar, alan uzmanı ve dil uzmanı görüşleri dikkate alınarak yayımlanmalı, özellikle çeviri kitaplarda bu konuya daha fazla özen gösterilmelidir.

Araştırma bulgularına göre kitapların hepsinde bol resim az yazı kullanıldığı, renklendirmenin renkli ve parlak olduğu, resimlerle metnin ilişkili olduğu saptanmıştır. Benzer olarak Güleç Çakmak ve Gönen Sofuoğlu (1997) yaptıkları çalışmada, resimli çocuk kitaplarında resimlendirilmesinde bol resim az yazımın olduğunu saptamışlar, daha çok canlı renkler kullanılmış ve pastel, parlak ve siyah-beyaz resimlendirmenin daha az kullanıldığını tespit etmişlerdir. Ayrıca incelenen kitaplarda metin-resim ilişkisine bakıldığında çoğunun metin-resim uyumunun olduğunu saptamışlardır. Çocuklarda bu yaş döneminde (5-6) gelişen estetik duygularının da pekiştirilmesi, özellikle resimlerin canlı ve net renklerden oluşturulması önemlidir. Okul öncesi çocuklarına yönelik hazırlanan kitapların dörtte üçünün resim, dörtte birinin yazıdan oluşması gerekir (Tokgöz, 2006). Kaynar Tanır ve Çıldır (2011) yaptıkları çalışmada Caillou serisinin renksel ve şekilsel ritmin güçlü olduğunu, renksel, şekilsel ve dokusal uyumluluk olduğunu bulmuşlardır. Genel olarak Caillou serisi resimlendirmelerinin okul öncesi yaş grubundaki çocuklar için uygun olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem çocukları için hazırlanan kitapların fiziksel, resimlendirme ve içerik özelliklerine titizlikle önem verilmeli, çocuklar tarafından çok fazla ilgi gören karakterlere yönelik kitapların ve diğer ürünlerin (boyama kitabı, oyuncak vb) özelliklerinin değerlendirilmesi yapılmalı, bu tarz ürünler çocuklara sunulmadan önce alan uzmanlarından oluşan komisyon (çocuk gelişimi uzmanı, psikolog, okul öncesi öğretmeni vb.) tarafından incelenmeli, bu incelemeler ışığında ürünlerin pazarlaması yapılmalıdır. Okul öncesi çağda çocuğu olan aileler bu konularda bilinçlendirilmeli, çocuklarına alacakları kitapların nasıl olması gerektiği konusunda bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır (Demir, 2011).

Çocuklar için üretilecek her türlü materyal, hitap ettiği yaş grubunun gelişimini destekleyecek ve çocuklar için “yüksek yararı” gözetecek şekilde tasarlanmalı, ticari kaygılardan uzak olmalıdır (Dağlıoğlu & Çamlıbel Çakmak, 2009). Resimli kitap okuma, okul öncesi çağındaki çocukların dil ve okuma-yazma becerilerini destekleyici önemli bir etkinliktir (Yükselen, 2013). Bu nedenle çocuk kitaplarında dil açısından yalın bir dil kullanılmalı, kullanılan sözcüklerin basit, canlı, sonuç bildiren, iyi fark edilen, akılda kolay kalan ve kolay okunan kelimeler olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca özne, tümleç, yüklem sırasına dikkat edilmelidir (Ungan, 2008).

Çocuklara kitap okumak onların bilişsel ve sosyal gelişimleri üzerinde de son derece önemlidir. Ancak çoğu kişi, bu alanda kaynakların sınırlı olması nedeniyle çeşitli materyallere kolay bir şekilde erişememektedir. Bunun için nitelikli kitaplara kolay ulaşılabilir dijital arşivler oluşturulmalıdır (Bederson, Druin, Rose, Farber & Takayama, 2003). Çocuk yayınlarına ilişkin çalışan tüm resmi-özel kurum ve kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve alan uzmanları bir araya gelerek “çocuk yayını ölçütleri” oluşturmalı ve basılan yayınların bu ölçütlere uygun olup olmadığını denetleyen bir “komisyon” kurulmalıdır (Dağlıoğlu & Çamlıbel Çakmak, 2009).

KAYNAKÇA

- Akman, B., Yagan, S., Ozer, G., Kaya, A., Zorlu, G. & Sahillioglu, D. E. (2011). Caillou: A cartoon all children admire. *ICERI2011 International Conference of Education, Innovation held in Madrid, Spain, 14-16 November 2011, p.687*. Retrieved from: <http://www.library.iated.org/down.doc.ICERI2011TOC>.
- Aşçı, E. (2006). *Televizyondaki çizgi ve animasyon karakterlerin farklı yerleşim yerlerinde yaşayan çocukların tüketici davranışlarına etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

- Bederson, B.B., Druin, A., Rose, A., Farber, A. & Takayama, Y. (2003). The international children's digital library: viewing digital books online. *Interacting with computers*, 15(2), 151-167.
- Berk, L. E. (2002). *Infants, children, and adolescents* (4th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Bilgin, H. (2011). *5-6 yaş çocuklarına yönelik 1990-2010 yılları arasındabasılan resimli kitapların çocuğa görelilik kavramına göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye.
- Boztepe, F., (2002). *Çocukta okuma eğilimleri ve okuma teknikleri* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe'nin Eğitimi Öğretimi Anabilim Dalı, Çanakkale, Türkiye.
- Caillou's big book club (2011). http://www.statetheatrenej.org/media/pdfs/Keynotes_Caillou.pdf. adresinden 15.01.2011 tarihinde indirilmiştir.
- Cobban, M. (2006). *Bridging to two solitudes: translated French Canadian children's literature from 1900 to 2004* (Master of Art Thesis). The University of British Columbia, The Faculty of Graduate Studies (Children's Literature), Vancouver, Canada.
- Çatalcalı Soyer, A. (2009). Okul öncesi dönem çocuk hikâye kitapları: Stereotipler ve kimlikler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 13-27.
- Dağlıoğlu, H. E. & Çamlıbel Çakmak, Ö. (2009). Okul öncesi çocuklarına yönelik yayınlanan hikaye kitaplarının şiddet ve korku öğeleri açısından incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 23,(3) 510-534.
- Demir, S. (2011). Okul öncesi dönemde dil gelişimi ve sorunları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 1, 38-49.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK çocuk kitaplığı dizisindeki kitapların dış yapısal ve iç yapısal olarak incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 12-27.
- Erdal, K. (2008). Çocuk edebiyatı ve çocuk kitapları. *Milli Eğitim Dergisi*, 37(178), 156-165.
- Gönen, M. (1993). Anaokulu öğretmenlerinin beş ve altı yaş çocukları için kullandıkları masal ve hikâye kitaplarının niteliklerinin incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 7(2), 83-88.
- Gönen, M. (2000). Resimli çocuk kitaplarının içerik, resimleme, fiziksel özellikleri ve Türkiye'de son on yılda çocuk kitapları alanında yapılmış tezler. S. Sever (Eds), *I. Ulusal çocuk kitapları sempozyumu, 20-21 Ocak 2000 Ankara, Türkiye*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve Tömer Dil Eğitim Merkezi, .
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M. ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 250-265.
- Görgü, A.T. (2006). Masalların çocuğun bilişsel ve duyuşsal gelişimine katkısı. S. Sever (Eds), *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, 4-6 Ekim 2006 Ankara, Türkiye* (ss. 537-544). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Yayın No: 203.
- Güleç Çakmak, H. ve Gönen Sofuoğlu M. (1997). 1974-1993 yılları arasında Türkçe basılmış olan resimli öykü kitaplarının resimlendirilme ve fiziksel özellikleri yönünden incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 11(1), 42-53.
- Huck, C. S., Hepler, S, Hickman, J. & Kiefer, B. Z. (2001). *Children's literature in the elementary school*. Boston: McGrawHill.
- Hunt, P. (1992, pp.156-173). *Literature for children contemporary criticism*. London, New York: Routledge.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaynar Tanır A. ve Çıldır, Z. (2011). Okulöncesi dönem yazınsal çocuk kitabı kapaklarının görsel tasarım ve çocuğa görelilik bakımından değerlendirilmesi. S. Sever (Eds). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi 3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu 5-7 Ekim 2011, Ankara, Türkiye* (ss. 563-576). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, No:4.
- Kiefer, B. Z. (2004). Children's literature and children's literacy: Preparing early literacy teachers to understand the aesthetic values of children's literature. In O. N. Saracho & B. Spodek (Eds.), *Contemporary perspectives on language policy and literacy instruction in early childhood education* (pp.162-176). Greenwich, CT: Information Age Publishing.

- Kutlu, S. (2011). *Okulöncesi çocuk edebiyatı yapıtlarındaki resimlerin çocuğa göreliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Eskişehir ili örneği)* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı Güzel Sanatlar Eğitimi, Ankara.
- Marsh, E., E. & White, M. D. (2003). A taxonomy of relationships between images and text. *Journal of Documentation*, 59(6), 647-672.
- Mendoza, J. & Reese, D. (2001). Examining multicultural picture books for the early childhood classroom: Possibilities and pitfalls. *Early Childhood Research and Practise*, 3(2), Retrieved from: <http://ecrp.uiuc.edu/v3n2/mendoza.html>.
- Neydim, N. (2003). *80 sonrası paradigma değişimi açısından çeviri çocuk edebiyatı*. İstanbul: Bu Yayınevi, Umut Matbaacılık.
- Oğuzkan, A. F. (1997). *Yerli ve yabancı yazarlardan örneklerle çocuk edebiyatı* (5. Baskı). Ankara: Emel Matbaacılık San.
- Saracho, O. N. & Spodek, B. (2010). Families' selection of children's literature books. *Early Childhood Education Journal*, 37, 401-409.
- Strasser, J., & Seplocha, H. (2007). Using picture books to support young children's literacy. *Childhood Education*, 83, 219-224.
- Şirin, M. (2000). *99 soruda çocuk edebiyatı* (ss.58-63;86-90;204). İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Taşdemir, M. (2005). Eğitsel bir materyal olarak çocuk hikâye ve romanlarının nitelik düzeyi. *Milli Eğitim Dergisi*, 168(3),7-29.
- Temple, C. A., Martinez, M., Yokota, J., & Naylor, A. (1998). *Children's books in children's hands: An introduction to their literature*. Boston: Allyn & Bacon.
- Thomson-Wohlgemut, G. (1998). Children's literature and its translation. An overview (Postgraduate Diploma/MA.). University of Surrey School of Language and International Studies in Translation. http://homepage.ntlworld.com/g.i.thomson/gaby-thomson/ChL_Translation.pdf adresinden 10.01.2011 tarihinden indirilmiştir.
- Togay Argan, M., Argan, M. ve Kurulgan, M. (2008). Kitaplara ilişkin biçimsel özelliklerin okuyucu tutumları üzerine etkisi. *Bilgi Dünyası*, 9(1):179-206.
- Tokgöz, İ. (2006). *Okul öncesi çocuklarına yönelik kitapların dil gelişimi ve anlambilim açısından değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Programı, İzmir.
- Tür, G. ve Turla, A. (1981). *Okul öncesinde çocuk, edebiyat ve kitap* (s.41). İstanbul: Ya Pa Yayınları.
- Ungan, S. (2008). Okuma alışkanlığımızın kültürel altyapısı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1):218-228
- Uzmen, S. (1993). *1970-1993 yılları arasında basılmış Türkçe ve İngilizce resimli hikaye kitaplarının konu yönünden incelenmesi* (Bilim uzmanlığı tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Üzel, Ö. (2007). *Serpil Ural'ın çocuk kitaplarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Yükselen, İ.A. (2013). Yaş gruplarına göre çocuk kitapları (s.57-72). M. Gönen (Eds). *Çocuk edebiyatı*. Ankara:Eğiten Kitap
- Zivtçi, N. (2006). Çocuk edebiyatı çevirisinde kültürel değerlerin aktarılması. S. Sever (Eds), *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*,4-6 Ekim 2006 Ankara, Türkiye (ss. 357-360). Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, No:203.

Örnek Verilen Kitaplar

- L' Heureux, C. (2011). *Yeni aile*. Türkiye: Metropol Pazarlama Dağıtım ve Dış Ticaret A.Ş.
- Belair, M. (2010). *Caillou piknikte*. Türkiye: Metropol Pazarlama Dağıtım ve Dış Ticaret A.Ş.
- Nadeau, N. (2011). *Caillou alışverişe çıkıyor*. Türkiye: Metropol Pazarlama Dağıtım ve Dış Ticaret A.Ş.
- Johnson, M. (2010). *Caillou lunaparkta*. Türkiye: Metropol Pazarlama Dağıtım ve Dış Ticaret A.Ş.
- Mercier, J. (2010). *Caillou kütüphanede*. Türkiye: Metropol Pazarlama Dağıtım ve Dış Ticaret A.Ş.